

Синявський Артур,

Фурман Каріна,

курсанти,

Національна академія Державної прикордонної служби

України імені Богдана Хмельницького

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Електронна розвідка відіграє важливу роль у системі забезпечення інформаційної переваги на полі бою. Її роль особливо зросла під час широкомасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України. Вона ведеться постійно з метою своєчасного виявлення засобів повітряного нападу противника, забезпечення підготовки вихідних даних для стрільби, розпізнавання своїх літаків, вертольотів, а також вивчення місцевості.

Значний аналітичний внесок зробили також щорічні звіти Центру оборонних стратегій України, у яких системно проаналізовано стан розвитку розвідувальних складових Збройних Сил України, зокрема технічних засобів прийому та обробки сигналів.

Радіолокаційна розвідка може бачити те, що приховане для ока людини. Вона здатна виявляти об'єкти що сховані за хмарами, димом або в повній темряві, завдяки здатності радіохвиль проникати через перешкоди.

Особливу увагу слід приділити навчанню персоналу. Розвідники повинні оволодіти не тільки технічними характеристиками засобів радіоелектронної боротьби, а й принципами захисту інформації, аналізу радіоелектронного середовища та кіберзагроз.

Основним джерелом аналізу стали матеріали досліджень НАТО щодо розвитку радіоелектронної розвідки. Серед цих джерел були, зокрема, публікації Об'єднаного центру розвідки, спостереження та розвідки НАТО (JISR COE), в яких описано адаптацію сил стратегічної розвідки до динамічного бойового середовища.

Одним із хороших елементів модернізації є автоматизація завантаження, класифікація та аналізу сигналів. Використання алгоритмів машинного навчання дає змогу значно скоротити час реагування на нові загрози, а також ідентифікувати нові типи сигналів у складному електронному середовищі.

Також використовують розробку та продукцію сучасних сайтів радіоелектронного обладнання. Тому розміщення систем радіоелектронної боротьби є невід'ємною пам'яткою комплексної оборонно-наступальної дії.

Успішна інтеграція радіоелектронної боротьби в системи зв'язку, кіберзахисту, надає Збройним силам України додаткові переваги в напружених бойових ситуаціях.

У ніч 15 січня 2024 року Повітряні Сили ЗСУ збили російський літак далекого радіолокаційного виявлення А-50. Це стало значною втратою для РФ,

оскільки таких літаків у них залишилось не більше ніж 10–12, а побудувати новий російська авіапромисловість практично неспроможна.

Цей випадок підкреслює ефективність української протиповітряної оборони та важливість радіолокаційної розвідки у сучасних військових операціях.

РЛР забезпечує до 80–90% первинної розвідувальної інформації, що робить її ключовим елементом у системі державної та воєнної розвідки. Завдяки їй можна своєчасно виявляти загрози, планувати оборонні заходи та здійснювати ефективне управління військами.

*Скриньковський Руслан,
кандидат економічних наук, професор,
Львівський університет бізнесу та права*

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ ОХОРОНИ УКРАЇНИ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

У своїй діяльності Управління державної охорони України (далі – УДО України), як важливої складової сектору (сил) безпеки і оборони України, дотримується принципу законності та інших принципів державної охорони в Україні (відповідно до Конституції та Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб»). При здійсненні державної охорони в Україні також забезпечується належне урівноваження (баланс) між конфіденційністю, відповідальністю та розумною (об'єктивно необхідною, обґрунтованою) відкритістю. Адже від першого та другого (від конфіденційності та відповідальності) залежить ефективність і результативність здійснення державної охорони в Україні у системі забезпечення національної безпеки, а від другого та третього (від відповідальності та відкритості) — довіра українського суспільства, яка є одним із базових елементів демократії та безпосередньо пов'язана з демократичними цінностями й утвердженням авторитету суб'єктів національної безпеки і державної охорони в Україні.

Нині демократичний контроль (за видами та часом здійснення: попередній, поточний та заключний) за діяльністю УДО України у системі забезпечення національної безпеки здійснюється у таких формах: президентський, парламентський, фінансовий і антикорупційний та судовий контроль. Що стосується нагляду за діяльністю УДО України, то важливим є не лише прокурорський, а й громадський нагляд. Такий контроль і нагляд є основою для забезпечення ефективності, результативності, відповідальності та відкритості діяльності УДО України у системі забезпечення національної безпеки.

Так, президентський контроль за діяльністю УДО України здійснюється шляхом систематичного та всебічного інформування Президента України про стан і процес здійснення державної охорони (особистої охорони, охорони об'єктів і підтримки заходів охорони), а також шляхом надання щорічного